

Hana Skočková

Genealogická detektivka, aneb byli naši předci Krinerové z Krünu?

Horký červenec 2010. Na internetu pročítám Rodopisnou revue, s mimořádným zájmem článek p. Trnky *Krátký příběh Franze J.G. Krinera, syna rytíře z Eibsee*. Na Peregrina Krinera z Eibsee jsem už narazila mezi významnými českobudějovickými měšťany dříve, ale nedovedla jsem ho zařadit. Na konci článku je zmínka, že Franzův otec Peregrin Ferdinand Kriner byl z pražské obchodnické rodiny. To byli moji předci Krinerové! Všichni byli „Kauf- und Handelsmann“! Okamžitě píšu e-mail panu Trnkovi a za chvíli mi posílá stránku z Almanachu českých šlechtických a rytířských rodů, věnovanou rytíři Krinerovi z Eibsee.

Ve filmu by teď přišel stříh. Přichází náš syn Marek, ze záliby horolezec. Odjíždí s kamarádem na pánšskou jízdu, kam berou i své šestileté kluky, tedy i našeho vnuka Barta. Polezou na Soiern Spitze (2 259 m), podle jeho terminologie jednoduchý „choďák“ v Bavorských Alpách. Vylezl tam s Bartem už předloni, ale bylo ošklivé počasí, tak si to letos zopakují. S nadšením mu vykládám, že k našemu rodu Krinerů zřejmě patřil i jeden šlechtic - rytíř Peregrin Kriner z Eibsee.

„Nebyli ti naši Krinerové náhodou z Krünu? To je městečko pod Soiern Spitze, budeme tam parkovat. A Eibsee je asi o 20 km dál pod Zugspitze“. To by mne nikdy nenapadlo! Netušila jsem, že existuje nějaký Krün. Nejvyšší horu Německa Zugspitze (2965 m) si náš synek velmi oblíbil, vylezl na ni už nejméně pětkrát. Do této oblasti Alp jezdí lézt každoročně. Že by ji měl v genech? Rozloučili jsme se s tím, že on mi vyfotografuje Krün a já se pokusím dokázat jeho teorii. Obrázek kostela v Krünu mi přivezl za tři dny, můj úkol zabral podstatně více času.

Moje praprababička Barbra Terezie Gertrudis Krinerová se narodila 16. 1. 1773 v Praze, na Starém městě v domě U tří králů, staré čp. 250, nové 463/I (nyní Melantrichova 15), jako dcera Johanna Krinera, měšťana a obchodníka a jeho manželky Anny rozené Fojtové. Provádala se 2. června 1800 v Týnském chrámu za Antonína Jana Jahna (*31. 8. 1773, +24. 1. 1824, generace VI.), kterému přinesla věnem 2000 zlatých. Zemřela jedenačtyřicetiletá 20. ledna 1814 po šťastném manželství, z něhož se narodilo osm dětí, z nichž jen čtyři přežily. Její manžel se už znovu neoženil. Jejich portréty jsou umístěny v Muzeu hlavního města Prahy. Namaloval je její tchán, barokní malíř Jan J. Quirin Jahn (generace V.).

Už před delší dobou jsem se pokoušela sestavit rodokmen Krinerů s nevelkým úspěchem. Kdo má tu smůlu jako já, že má předky z Prahy, ví, o čem je řeč. Nejdříve musím vědět, kde bydleli, podle toho najít příslušnou faru. Ve vnitřní Praze jich bylo 41, jen na Starém městě 12. Staré zápisy byly psány latinsky nebo německy.

Jméno Kriner se vyskytuje v podobách Kriner/Krüner/Griner/Grüner i Griener. Označení domu bylo ve starých záznamech buď podle znamení (která se občas měnila) nebo podle majitele. Označení „Ex domo Muschkina“ nebo „Ad ferrea porta“ je výborné, ale „Z domu vedle německé pekařky“ je těžko určit, kde to bylo. Od roku 1770 byly domy očíslovány, ale aby to nebylo tak jednoduché, všechna čísla byla změněna v roce 1805. Zlomem byla chvíle, kdy mne p. Trnka navedl na knihu Eduarda Šebesty *Popis obyvatelstva hlavního města Prahy z roku 1770* (vydaná r. 1932). V tomto soupisu obyvatel mužského pohlaví použitelných pro vojenskou službu se jméno Kriner/Griner vyskytlo několikrát. Pro mně byly nejdůležitější čtyři adresy:

1) Ulička z Uhelného trhu, dům čp. 245 (nové 436) U železných dveří (dnes Michalská 19) - nájemník **Egidius (Jiljí) Griner**, měšťan a kupec z Mittenwalde v Bavorsku a jeho syn Michael, učeň obchodnický, nyní v Norimberku.

- 2) Ulice Dominikánská, dům čp. 231 (453) U malé velryby (dnes Jilská 24) – majitel domu **Tomáš Kriner**, měšťan a šmejdiř z Welgau ve Freisingenu, učeň **Jiří Grüner** narozený ve Welgau.
- 3) Ulice Sirková, dům čp. 221 (477) U zlaté konvice (dnes Melantrichova 20) – nájemník **Anton Griner** z Mittenwaldu v Bavorsku, pomocník v obchodě.
- 4) Ulice Sirková, čp. 250, (463), U tří králů (Melantrichova 15) – v nájmu **Jan Griner**, měšťan a kupec. To byl můj pra...dědeček **Johann Krüner/Kriner**, otec Barbory provdané Jahnové, jak jsem věděla už z dřívějšíka. V tomto domě se Barbora narodila.

Pod jménem **Griener** jsem našla narození Barbořina otce Johanna (*29. 5. 1745, +12. 12. 1807) v domě U železných dveří, i jeho sňatek s Annou Fojtovou (*kol. r. 1748, +28. 12. 1799) a dílky puzzles do sebe začaly zapadat. **Johann Krüner** (jak byl většinou psán v zápisech svých dětí) byl měšťanem Starého Města pražského, měl významné funkce předsedy Pražského obchodního sdružení a přísedícího Obchodního a směnečného soudu. Jeho manželka Anna byla dcerou Františka Fojty, kapelníka původem z Peruce. Byl synem **Jiljího Krinera**, který pocházel z Mittenwaldu a jeho manželky Gertrudis.

Google okamžitě dodal geografické informace - Mittenwald v bavorských Alpách leží 5 km jižně od Krünu, Wallgau je naopak 2 km severně od Krünu. Marek měl pravdu, Krinerové museli přijít z Krünu do Mittenwaldu a Wallgau. Teď zbývalo rozluštit jejich vzájemné vazby. Po prostudování matrik staroměstských kostelů sv. Havla, sv. Jiljí, Panny Marie před Týnem a Knih práv měšťanských Starého města pražského, jsem byla schopna pražské měšťany Krinery roztřídit do čtyř rodin.

Jako první se v Praze usadil kupec **Michal Kriner** (*kol. r. 1704, +15. 11. 1760) z Mittenwaldu, který žádal o městské právo ve Starém Městě pražském s doporučením rychtáře a rady města Mittenwaldu v biskupství Freysingen a dne 11. 8. 1735 je obdržel. S manželkou Josefou měl 7 dětí, které mimo jednu dceru všechny zemřely.

Jako druhý získal měšťanské právo roku 1742 náš předek kupec **Jiljí Krüner** (*kol. r. 1713, +21. 6. 1778, generace IV.), též z Mittenwaldu v Bavorsku. S manželkou Gertrudis rozenou Schöttlovou (*kol. r. 1717, +24. 4. 1791) měl deset dětí, z nichž se dospělosti dožili jen dva synové – náš předek Jan a mladší Michal (*16. 11. 1751), v době konskripce zmíněný jako učeň v Norimberku. Jeho potomci byli všichni také staroměstskými obchodníky.

IV. Kniha práv měšťanských 650 (VI.) 1727 – 1744, sign. 540, fol. 337 (německy):

***Aegidius (Jiljí) Krüner**, obchodník předložil radě Královského Starého hlavního města Prahy list svého rádného narození a svobody a dobrého chování na papíře napsaný od vysoce důstojného biskupství ve Freyßingu a RegensPurgu, potvrzený panem Johannem Antonem Badderem dedato 12. února 1742, vysoce důstojným Otcem Janem Ludvíkem Schmiedem Promotorem Apostol. Publico fary v Mittelwaldt dedato dne 11. února 1742 sepsaný. Na základě toho Magistrát Královského Starého města Pražského Agidioví Grünerovi po vykonání přísahy věrnosti uděluje práva měšťanská. Zaručili se Pan Jakub Střecha a Pan Jiří Löw, oba staroměstští měšťané. Actum in Cons. Regiae Ant.. Urb. Prag. die 8. November Anno 1743 Consule Domino Josepho Romberger.*

Třetím byl **Tomáš Kriner** (*kol. r. 1720, +25. 5. 1774), který na doporučení svobodného pána von Gugler, komorního rady a obročního biskupství ve Freysingu, se stal staroměstským měšťanem v roce 1745. V jeho žádosti nebylo zmíněno místo narození. V Šebestově konskripci bylo uvedeno, že pocházel z Wallgau. Byl šmejdiřem (Geschmeidler), což je obchodník drobnými mosaznými a měděnými předměty – knoflíky, přezkami, pásy, lacinými šperky a titěrkami (Janota, Linhart: Zapomenutá řemesla, 1984). Patřil mu dům U velryby, čp. 231, dnes čp. 453/I, Jilská 24, který koupil r. 1759 za 2 400 zlatých. S manželkou Alžbětou (*kol. r. 1720, +14. 4. 1786) měl devět dětí, z nichž přežily jen tři dcery. Po Tomášově smrti převzal jeho obchod Jakub Zöldner (+1791), manžel jeho nejstarší dcery Marie Korduly, který dům U velryby přestavěl do současné podoby. Tito tři Krinerové museli být blízcí příbuzní, pravděpodobně bratři či bratřanci, protože vzájemně byli kmotry svých dětí. Občas se u jiných rodin z Mittenwaldu sešli jako svědci jak Jiljí, tak Tomáš i jejich manželky.

U Tomáše Krinera bydlel v roce 1770 podle Šebestovy konskripce učeň **Jiří Kriner** (*1755, +26. 3. 1815) z Wallgau, který nebyl synem žádného z pražských Krinerů, pravděpodobně byl jeho synovcem.

Vyučil se u svého (asi) strýce šmejdířem a usadil se na Velkém rynku v domě U Kleů (čp. 190, nové čp. 480, nyní Staroměstské náměstí 24). S první manželkou Annou Leischmillerovou (*kol. r. 1753, +10. 10. 1795) měl 11 dětí, z nichž přežily jen tři dcery. Z druhého manželství s Antoníí Tobischovou se narodilo dalších osm dětí, přežili dva synové, z nichž starší **Jiří Josef Kriner** (*19. 4. 1804, +13. 3. 1866) byl obchodním špeditérem na Starém Městě v čp. 463/I. S Johannou roz. Hutzelmannovou měl dvě dcery.

Mladším synem Jiřího Krinera byl hledaný **Peregrin Kriner, rytíř z Eibsee**. Narodil se 5. 8. 1809 v domě U Kleů na Staroměstském náměstí čp. 24. Vystudoval medicínu a stal se vojenským lékařem. V Chrudimi se oženil 2. 8. 1836 s Lukrécieí komtesou Jura (*10. 11. 1818 v Chrudimi, +11. 11. 1877 ve Vídni). Byla dcerou Jiřího Maxe hraběte Jury, důstojníka regimentu Esterházy a Konstancie Štěpánkové z Chrudimi. Peregrin Kriner působil jako vojenský lékař v pevnosti Josefov, kde se jim narodilo pět dětí. Z nich přežily tři dcery: druhorozená Konstancie Marie (*15. 4. 1838, +5. 8. 1903 v Neumarkt), která se 15. 4. 1861 provdala v Salzburgu za Med. Dr. Bedřicha Gaustera (*25. 2. 1907), dvorního radu, Vincencie Johanna (*15. 9. 1840, +14. 12. 1901 v Salzburgu) a Marie (18. 8. 1843, +30. 10. 1908 v Salzburgu), která se 9. 9. 1865 v Linzi provdala za Adolfa rytíře Polívku z Treunsee (*26. 6. 1818 ve Vídni, + 28. 11. 1892 v Meranu.). V době, kdy sídlil Peregrin Kriner jako rytmistr 2. husarského pluku v Českých Budějovicích, narodil se jim tam syn František Josef Jiří (*24. 11. 1849, +20. 9. 1900 ve Vídni), pozdější šéf C.k. rakouských drah ve Vídni, poslední mužský potomek této větve. Po roce 1854 se rodina odstěhovala do Salzburgu, kde se Peregrin stal šéflékařem posádkové nemocnice. Plukovní lékař I. třídy Dr. Med. Peregrin Kriner byl jako rytíř řádu Železné koruny III. třídy (5. 4. 1870) povýšen do rakouského rytířského stavu s predikátem z Eibsee majestátem daným ve Vídni 4. 8. 1870. Zemřel v Salzburgu 9. 9. 1871, pohřben byl na hřbitově u sv. Petra.

I když se mi na internetu podařilo proniknout do německých matrik, vyluštit přesné příbuzenské vztahy nebylo možné. Bohužel matriky biskupství Freising, kam patřil Mittenwald, Krün i Wallgau, ještě nejsou zdigitalizované. Těším se, až tam budu moci pokračovat. Na internetu jsem totiž zjistila další velice zajímavé informace. **Mittenwald**, dnes známé letovisko a středisko zimních sportů, má dlouhou historii. Byl strážní stanicí na prastaré římské cestě Via Claudia Augusta vedoucí ze severu na jih. Za své jméno vděčí své poloze uprostřed velkého hvozdu Scharnitz. Poprvé se jeho jméno objevilo v dokumentu z roku 1096. Nejprve zde vznikla osada vorařů, když roku 1305 získala právo na konání trhů, došlo k velkému rozkvětu. Od roku 1294 patřil k majetku biskupství Freising až do r. 1802, kdy se stal součástí Bavorska. V 17. století město upadlo, rozkvět nastal po zavedení řemeslné produkce tkaní dekorativních pasů a stuh, vyšívání a především výroby houslí. Ta se zde zachovala do současnosti. Tradici houslařství zavedl Matthias Klotz (1653 - 1743), který se vrátil z učení u italských mistrů r. 1680. Ve městě pak v následujících staletích bylo několik rodin, v nichž se houslařské řemeslo dědilo. Mezi významné mittenwaldské houslaře patřili i Krinerové.

Na internetu jsem také našla obsáhlý článek o houslařské rodině Krinerů, kupodivu v holandštině. Google ho hbitě, i když značně kostrbatě přeložil. Zakladatelem mittenwaldské dynastie houslařů Krinerů byl August Kriner, Googlem zvaný „srpna Kriner“ :-), který tam podle tradice rodu Klotz začal vyrábět housle kolem r. 1740. Houslařů Krinerů bylo celkem osmnáct. Nejslavnějším byl Simon Kriner (1779 - 1821), který byl šikovným napodobitelem italských mistrů Stradivariho a Guarneriho. Se svými výrobky cestoval po Evropě včetně Ruska, Francie a Anglie. Dodnes jsou jeho nástroje draženy za vysoké ceny a ceněny současnými umělci jako velmi kvalitní a mnohem levnější než italské nástroje z té doby. Zajímavé je, že do Prahy přicházeli i další bavorští Krinerové, kteří měli kontakty s našimi zde už usedlými předky a mezi svědky a kmotry jejich dětí se objevila i jména houslařských rodin Neuner a Woernle z Mittenwaldu.

Kostel sv. Sebastiana v Krínu, Bavorsko, červenec 2010.